

Ajuntament de
Barcelona

REIAL MONESTIR
DE SANTA MARIA
DE PEDRALBES

IMATGES DE DONES.
Les representacions femenines
en un monestir medieval

Direcció del projecte: Reial Monestir de Santa Maria de Pedralbes
Conceptualització dels continguts: Fragment, Serveis Culturals S.L
Coordinació del projecte: Anna Marzo
Desenvolupament de continguts: Jordi Mota
Disseny Gràfic: Editorial Mic
Imatges: AA.VV

Índex

5 Introducció

Imatges de dones. Les representacions femenines en un monestir medieval

6 Pre-visita: El paper de les imatges com a transmissores de valors

Activitat 1: Què ens diuen les imatges que produïm com a societat sobre la situació de les dones, actualment?

Activitat 2: Les imatges en el context medieval

Activitat 3: La vida en un monestir femení, durant l'edat mitjana

22 Visita al monestir de Pedralbes

23 Post-visita: Les imatges sota una perspectiva de gènere

Activitat 1: Dones visibles

Activitat 2: Imatges que dialoguen

Introducció

Imatges de dones. Les representacions femenines en un monestir medieval

El Reial Monestir de Santa Maria de Pedralbes va ser fundat per la reina Elisenda de Montcada l'any 1327, a fi d'acollir una comunitat de monges de l'orde de les clarisses. Des d'aleshores, la història del monestir ha estat vinculada a les religioses que l'han habitat, de manera que aquest s'ha convertit en un espai essencialment femení que, en un passat, funcionava apartat del món, dominat pels homes. Aquesta condició el converteix en un objecte d'estudi d'interès que ens apropa al passat que s'amaga rere els seus murs. Us proposem de fer una visita al complex religiós en clau de gènere que ens permeti investigar els diferents vestigis materials que s'han conservat al llarg dels segles, per reflexionar sobre les dones i a l'entorn del rol que socialment se'ls ha atorgat, al llarg de la història. Ens centrarem en els primers temps del cenobi, que ens situen a la baixa edat mitjana, tot i tractar-se d'un monestir que ha tingut continuïtat al llarg dels segles, des de la seva fundació fins a la nostra actualitat.

Amb l'objectiu d'aprofundir en els diferents temes que es treballaran durant la visita, us plantejarem una sèrie d'activitats per a realitzar a l'aula, abans i després de venir al monestir. Aquestes propostes parteixen de la idea que les imatges produïdes en un moment determinat són un reflex de la societat on han estat creades, i per tant es converteixen en una eina de coneixement de primer ordre, amb el propòsit d'estudiar el passat. D'aquesta manera, podreu desenvolupar diferents estratègies de recerca i d'estudi que possibilitin una comprensió més àmplia de tot allò que, antany, envoltava la fundació d'un monestir femení.

Pre-visita

El paper de les imatges com a transmissores de valors

Les imatges han estat utilitzades, al llarg de la història, per tal de transmetre idees determinades de forma clara i concisa, i han estat instrumentalitzades pel poder institucional dominant en cada moment. Investigar-les ens apropa als contextos concrets i, particularment, ens permet de llegir-les des del nostre prisma contemporani, tot establint connexions entre aquestes i el nostre present. El monestir acull una gran varietat d'obres artístiques que van ser produïdes durant la clausura, i que reflecteixen aquells valors que impregnaven la vida a l'edat mitjana. Les imatges de dones que hi trobem representades construïen, en aquell moment, un relat molt fixat per l'Església, entitat poderosa i de caire doctrinal que delimitava models de comportament femení marcats per estereotips de gènere — de què actualment també arrosseguem traces, en aspectes tals com la conducta —.

Us proposem una primera activitat que ens ajudi a analitzar algunes de les imatges que nosaltres produïm com a societat, posant l'accent en la informació que aquestes ens donen sobre el model de dona que projectem, a dia d'avui, des de la nostra societat occidental. Aquesta activitat ens permetrà d'obrir una primera investigació que posarem en relació amb les imatges medievals que treballarem durant la visita al monestir. A continuació, ens introduïrem en el món medieval a partir d'imatges produïdes en aquella època, per descobrir els pilars que definien la societat medieval. Per últim, ens centrarem en el context del monestir, tot investigant les diferents estances que el constitueixen.

Activitat 1

Què ens diuen les imatges que produïm com a societat sobre la situació de les dones, actualment?

Vivim en un món on les imatges tenen un paper molt important en la manera com ens comuniquem i quant a la forma en què entenem la realitat que ens envolta. Trobem imatges pels carrers de la ciutat, en els nostres dispositius electrònics, als mitjans de comunicació... Les imatges ens permeten d'expressar idees concretes de manera eficaç, com a forma de comunicació directa, i les entenem perquè coneixem els codis de representació que les defineixen. Els senyals de circulació, els cartells publicitaris o els perfils de les xarxes socials, entre d'altres, tenen unes funcions determinades en el nostre dia a dia; les consumim i, sense adonar-nos-en, aquestes estructuren la manera com pensem, marquen els nostres valors i són capaces de reflectir la manera com vivim col·lectivament.

Si ens mirem de manera crítica aquelles imatges que produïm com a societat, podem reflexionar sobre com funcionem, així com a l'entorn de les problemàtiques actuals o els canvis respecte de les èpoques precedents i el camí que estem traçant envers el futur. Les imatges són, així, una bona eina d'anàlisi antropològica. Us proposem de posar-les en valor a partir d'unes dinàmiques que podeu dur a terme a l'escola.

QUÈ PROPOSEM?

Us convidem a analitzar, amb el grup classe, una sèrie d'imatges produïdes en el nostre context actual, a fi de posar-les en relació amb les imatges medievals que treballarem durant la visita al monestir. Ens centrarem en allò que ens diuen aquestes sobre la consideració de la dona en la nostra societat, prestant atenció al "model" de dona que s'hi reflecteix. Després de treballar amb les mateixes imatges, podeu obrir un debat amb

el grup que permeti una reflexió sobre l'entorn més proper dels alumnes, al voltant de les conseqüències dels estereotips de gènere, les desigualtats i els mecanismes que les han promogudes.

Proposeu al grup classe de fer una recerca per internet, buscant quin model de dona apareix de manera més recurrent i en quin context. Cadascú ha de buscar una imatge d'una dona que il·lustri un referent i una altra imatge que la representi. A continuació, podeu analitzar conjuntament les imatges que l'alumnat hagi trobat, per tal de veure quins trets en comú hi descobriu. Podeu fer la recerca a través de perfils de les xarxes socials, mitjançant la publicitat, a partir de canals de notícies, entre d'altres. Cal que us fixeu en l'actitud i la conducta de les dones representades: dones fortes i apoderades; submises i complaents; segures; dones objecte; sensibles; treballadores; cuidadores...

Després d'aquest exercici d'observació i d'interpretació de les imatges, és important poder posar en comú les idees que hagin anat sortint durant l'activitat a fi d'obrir un debat sobre el paper que tenen les imatges a l'hora de plasmar les nostres maneres de pensar i de viure en societat, reflexionant de manera crítica al voltant d'alguns dels estereotips de gènere que encara són vigents en l'actualitat.

- ◆ Aquestes imatges us fan sentir representades?
- ◆ Quins aspectes podem ressaltar en la manera com es presenten?

A partir d'aquestes preguntes, podem parlar sobre el gènere, els estereotips associats a la feminitat i la masculinitat, la norma imposada al voltant de l'estètica i la conducta, o bé sobre la nostra expressió individual. En general, es pot ressaltar el pes de la nostra identitat i també és destacable de quina manera les imatges que consumim ens influeixen a l'hora de presentar-nos davant el món.

Aquest fenomen que és tan evident en el nostre món actual occidental, on ens comuniquem i també ens expressem a través de les imatges, no és nou: s'ha produït en èpoques anteriors, tal com veurem en el context medieval, on les imatges que han perviscut ens permeten parlar d'estereotips de gènere.

Activitat 2

Les imatges en el context medieval

Durant l'edat mitjana, la imatge va ser el principal motor de transmissió de valors i idees en una societat fortament jerarquitzada i analfabeta, estructurada al voltant de la religió cristiana. Segons les creences de l'època, la vida a la Terra no era important com a tal, sinó un camí temporal durant el qual era necessari preparar l'ànima en el seguiment dels designis divins, per a poder accedir, després de la mort, a la vida eterna. La religió i tots els rituals que hi estaven associats travessaven totes les esferes de la vida ciutadana, i les imatges que es produïen en aquell context ajudaven a transmetre les idees determinades aquí referides.

QUÈ PROPOSEM?

A continuació, us presentem una sèrie d'obres artístiques produïdes en el context de la baixa edat mitjana i en el marc de l'estil artístic del gòtic, perquè les observeu amb detall i descobriu quina informació ens transmeten sobre l'època i els valors que definien aquell moment. Feu grups: que cada grup treballi una de les obres, a fi de, després, posar en comú les recerques i veure quines connexions es poden establir entre elles. De cada obra, en tindreu el títol i la imatge, eines essencials per a la recerca.

Fragment de la Taula de Sant Miquel, Mestre de Soriguerola, procedent de Sant Miquel de Soriguerola de Fontanals de Cerdanya (Baixa Cerdanya), finals del segle XIII. Museu Nacional d'Art de Catalunya.

◆ Fixeu-vos en les històries que es representen en aquesta taula:

- Quin missatge volia transmetre?
- Què ens diu de la mentalitat de l'època?

Maig, Les molt riques hores del duc de Berry, germans Limbourg, 1402-1416. Museu Condé.

Juny, Les molt riques hores del duc de Berry, germans Limbourg, 1402-1416. Museu Condé.

◆ Indagueu aquesta obra:

- Compareu els personatges de les dues imatges: com van vestits?
- Quines accions estan realitzant?
- Què ens diuen sobre la societat de l'època i sobre com s'organitzava?

Sepulcre de Doña Urraca Díaz de Haro, Ruy Martínez de Bureba, 1192-1262. Sala capitular del monestir de San Salvador de Cañas (La Rioja).

◆ Indagueu aquesta obra:

- Per què creieu que l'abadessa va voler que se li erigís un monument funerari d'aquestes característiques?
- Fixeu-vos en el personatge protagonista. Com va vestit? Quines altres figures l'acompanyen?

Posada en comú:

A través de la recerca d'informació sobre aquestes obres, podem posar en comú les preguntes que s'han proposat i descobrir alguns aspectes vinculats directament al context de l'edat mitjana. Podem reflexionar sobre com les imatges, al llarg de la història, han estat produïdes pels organismes de poder, amb la intenció de promoure uns valors determinats que, en molts casos, estaven relacionats amb els ensenyaments morals i cristians. Durant l'edat mitjana, la religió dibuixava el full de ruta de la societat de l'època, a través d'un sistema jeràrquic que estructurava el treball. La gent de l'època veia poques

imatges, a diferència de nosaltres; actualment n'estem envoltats.

La majoria d'aquestes obres ornamentaven les esglésies, el lloc principal de trobada, i ajudaven a promoure un discurs que servia el poder i sotmetia el poble. Les obres artístiques servien també com a objectes de prestigi que reflectien els ideals cavallerescos de la noblesa, i promovien unes pautes de conducta. Nosaltres, des del present, podem reconèixer algunes d'aquestes imatges, perquè les hem integrades des de la infantesa i ens ajuden a conèixer la cultura i la identitat de l'Europa occidental. Per aquesta raó, les obres d'art són una font de coneixement molt rica que ens permet apropar-nos al passat i, així, descobrir com era la vida en un moment determinat, i alhora ens permet establir connexions amb el nostre present.

Activitat 3

La vida en un monestir femení, durant l'edat mitjana.

A l'edat mitjana, el món terrenal era considerat indissociable del món diví. La societat es regia per una concepció teocèntrica del món en la qual Déu era el creador de l'univers i representava la màxima perfecció. Déu, com a centre del món, condicionava la vida de les persones des del seu naixement. Per això, la religió formava part de la vida quotidiana de tothom, i la conduïa. La creença en una vida més enllà de la mort portava implícita una manera de viure, així com també suposava la inculcació d'uns valors morals i d'una manera de pensar.

Els monestirs es crearan, entre d'altres raons, per donar resposta a la necessitat de redreçar la vida espiritual per a aquelles dones amb vocació i inquietuds religioses, o bé per a aquelles que no volien contraure matrimoni. En molts casos, el monestir era l'única opció per a aquelles dones d'origen burgès i nobiliari, els pares de les quals no volien

ampliar el llinatge ni dispersar el patrimoni familiar. Amb tot, la clausura, en molts casos, permetia a moltes dones l'accés a l'alfabetització i a la cultura, i a l'adquisició d'una certa llibertat personal i intel·lectual, sempre, però, dins les dependències monacals.

QUÈ PROPOSEM?

Us convidem a conèixer com era la vida en un monestir femení durant l'edat mitjana, a partir de la investigació dels diferents espais que el conformaven i mitjançant la seva funció. Us proposem utilitzar el recurs virtual *Rere els murs del monestir*, que podreu trobar a la pàgina web aquí indicada, i que us permetrà d'identificar les diferents dependències monàstiques, ubicar-les dins del complex i resseguir l'evolució arquitectònica del conjunt edilici al llarg de la història. Us anireu trobant diferents documents de l'època que es posen en relació amb els espais del monestir i que us permetran explorar les fonts històriques pertinents.

<https://www.monestirpedralbes.barcelona/rereelsmurs/ca/evolucio/01-origens>

Un cop feta aquesta primera exploració del monestir, us animem a realitzar una dinàmica d'associació que us ajudarà a refrescar la memòria i us permetrà posar en pràctica tota la informació que heu estat treballant.

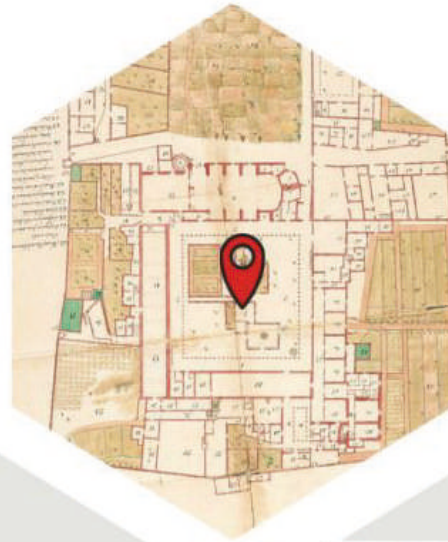
Dinàmica: a continuació, trobareu un document amb 6 fitxes DIN-A4 que aporten informació de 6 espais del monestir: dormidor, claustre, sala capitular, església, refetor i procures. Cada fitxa conté el nom de la dependència i 6 imatges associades a l'ús d'aquest espai i la seva localització.

Us proposem d'imprimir el recurs i que retalleu cadascuna d'aquestes 6 imatges de cada espai del monestir. A continuació, us proposem de barrejar-les totes i de demanar a l'alumnat que intenti fer grups de 6 per a cada espai, a partir de les associacions entre text i imatge amb la dependència que hagin treballat.

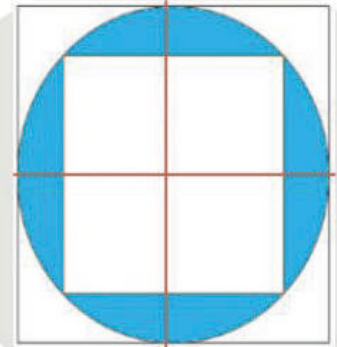
Cadascuna de les peces ens posa en relació amb:

- Fotografia de l'espai
- Ubicació dins de la planta del monestir
- Definició del seu ús, per part de la comunitat
- Fragment del text de la regla
- 2 imatges associades

Espai central del monestir que distribueix i connecta les diferents dependències

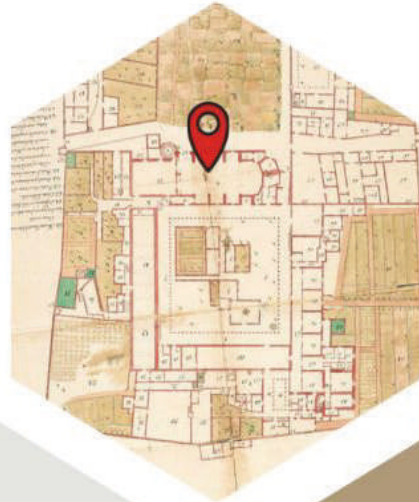

El claustre

El claustre representa la contemplació en la qual l'ànima es recull en sí mateixa i on s'amaga i on medita ...

Espai de culte on les monges resaven en comunitat durant els oficis divins

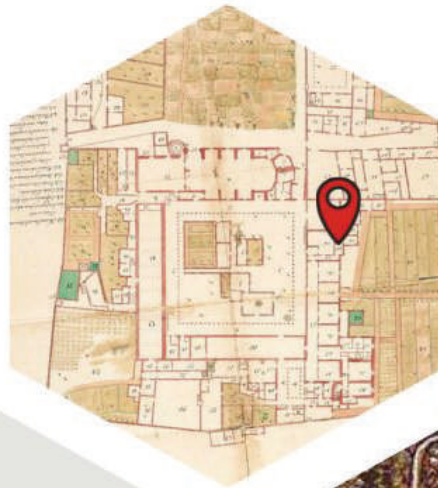

L'església

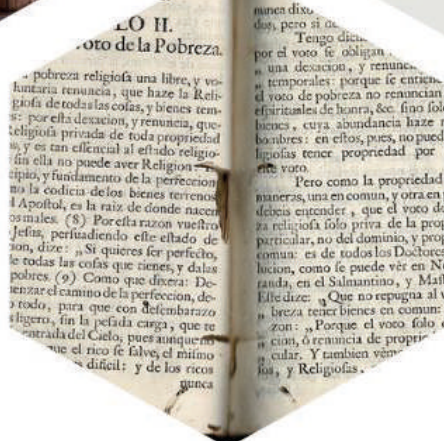

...Les germanes que saben llegir resin l'ofici diví (...) Les que no saben de lletra, que diguin paranostres...

Espai de reunió de la comunitat on es llegeix un capítol de la regla de santa Clara i on es prenen les decisions importants

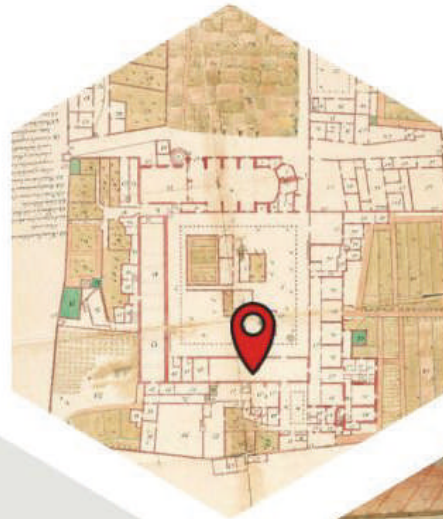

La sala capitular

l'abadessa està obligada a convocar les germanes al capítol, almenys un cop a la setmana...

Espai on les monges menjaven, en silenci, mentre una germana lectora llegia les Sagrades Escripures des de la trona

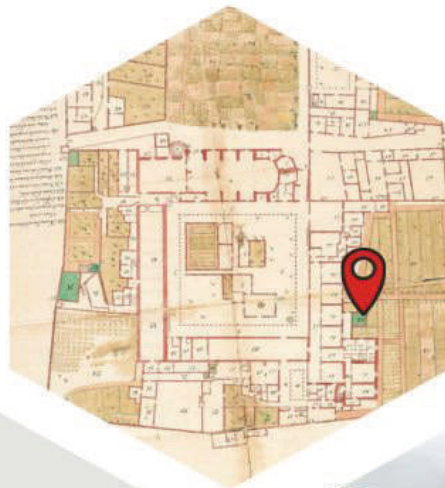
El refetor

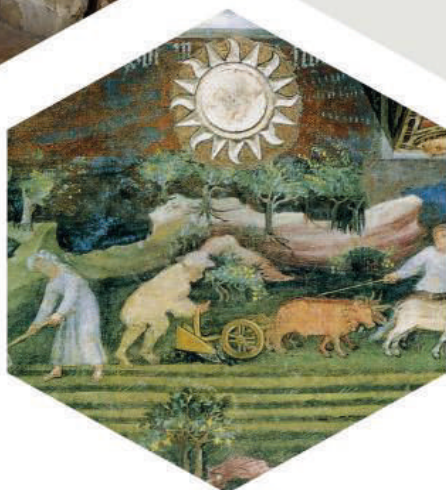
Cal que les germanes dejunin en tot temps. Per nadal, però, en qualsevol dia que s'escaigui poden fer dos àpats...

Lloc on es guardava la collita dels horts, el gra i altres productes i eines del camp.

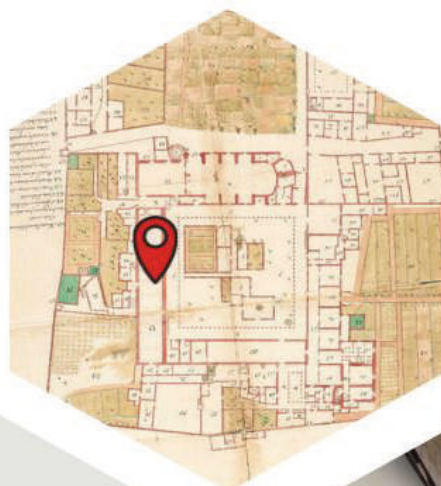

Les procures

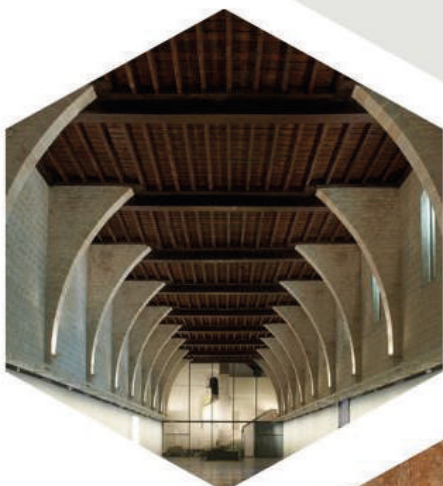

Les germanes a qui el senyor ha donat la gràcia de treballar, que ho facin després de l'hora de tèrcia...

Espai del monestir on
dormien les monges
de la comunitat i
l'abadessa

El dormidor

Que les germanes
guardin silenci
sempre al dormitori

Posada en comú:

Per a concloure, us proposem de fer una activitat de tancament a fi de posar en comú la informació que l'alumnat ha estat investigant, a través dels diferents recursos plantejats sobre com s'organitzava el monestir.

- Com s'estructura el monestir, arquitectònicament?
- Com s'organitza la comunitat de monges?
- Com era el dia a dia de la comunitat?

Visita al Monestir de Pedralbes

L'activitat Imatges de dones. Les representacions femenines en un monestir medieval és una visita de dues hores de durada que vol apropar l'alumnat d'ESO i Batxillerat a les imatges femenines d'època medieval presents al Monestir de Pedralbes, tot definint els models i valors que aquestes promouen i analitzant-les en tant que manifestació de la situació i consideració social de la dona a l'edat mitjana. L'activitat té un doble objectiu; d'una banda, identificar els prejudicis i les desigualtats de gènere actuals, que són una herència de l'edat mitjana; de l'altra, reflexionar, per mitjà d'establir paral·lelismes amb representacions actuals de la dona, sobre les imatges i el seu poder com a transmissores de valors, la seva capacitat de projectar referents en l'imaginari col·lectiu i la seva funció, dins la societat patriarcal, i també dins la figura d'agents perpetuadors dels rols de gènere.

Durant la visita, ens plantejarem un repte que intentarem resoldre:

◆ En quina mesura les representacions de dones produïdes en el context medieval reflecteixen els valors femenins promoguts a l'època, i quina relació podem establir entre aquestes i les nostres imatges actuals?

L'activitat introdueix la situació de la dona durant l'edat mitjana, en la qual es destaca la importància que van tenir la jerarquització patriarcal de la societat i el pensament religiós, per a la consideració social de la dona i la configuració de models femenins que s'havien d'imitar. Es visiten algunes estances del monestir, en les quals s'analitzen imatges femenines diverses i, mitjançant l'observació activa i la comparació amb imatges del present, es reflexiona sobre com les representacions de la dona han estat, i continuen sent, un reflex dels valors en els quals la societat vol que aquesta s'emmiralli.

Després de la visita, es plantegen dues activitats a l'aula que ajudaran a tancar alguns dels temes que s'han treballat durant la visita i donaran continuïtat a la proposta.

Post-visita

Activitat 1

Dones visibles

Durant la visita, s'ha centrat l'atenció en la manera com les figures de dones representades dins del monestir de clausura marcaven unes pautes de conducta moral religiosa que les monges volien aconseguir, inspirades fortament en els estereotips misògins de l'època. Tot i això, hem vist que dins del cenobi, un espai completament feminitzat, van sorgir figures de dones que van tenir un rol important en la història del monestir. Més enllà del monestir, sabem que van existir dones que durant l'edat mitjana van tenir un paper destacat en àmbits molt diferents, i que van voler deixar petjada en el seu moment històric.

QUÈ PROPOSEM?

Fer un treball d'investigació amb l'alumnat per a descobrir algunes d'aquestes dones posar-les en relació amb la seva època. A través d'aquesta recerca us proposem de buscar, també, imatges produïdes en el context medieval que ens permetin d'establir relacions amb aquests personatges. Les utilitzarem en l'elaboració de la segona activitat que es planteja en aquest dossier. A continuació, us fem constar els noms d'algunes dones que podeu indagar a classe:

ELISAVA

Época:

Origen:

Ocupació:

Informació destacada:

Altres dones del seu àmbit:

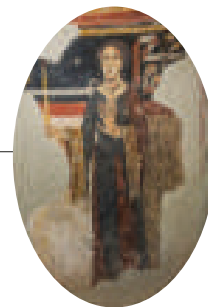
LLÚCIA DE LA MARCA

Época:

Origen:

Ocupació:

Informació destacada:

Altres dones del seu àmbit:

BONANADA

Época:

Origen:

Ocupació:

Informació destacada:

Altres dones del seu àmbit:

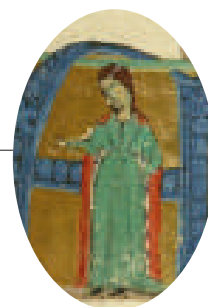
BEATRIU DE DIA

Época:

Origen:

Ocupació:

Informació destacada:

Altres dones del seu àmbit:

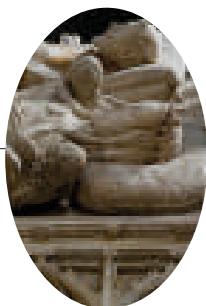
VIOLANT DE BAR

Época:

Origen:

Ocupació:

Informació destacada:

Altres dones del seu àmbit:

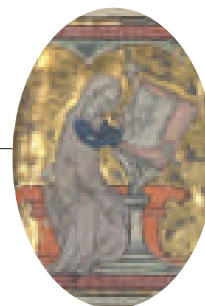
MARIA DE FRANÇA

Época:

Origen:

Ocupació:

Informació destacada:

Altres dones del seu àmbit:

Activitat 2

Imatges que dialoguen

De la mateixa manera que al llarg de la visita s'han proposat diàlegs passat/present entre imatges presents al monestir i icones de l'actualitat que els són, en certs aspectes, anàlogues, us proposem de dur a terme un taller creatiu que promogui la reflexió sobre els canvis i les continuïtats que s'han produït des de l'edat mitjana, en relació amb el rol social de la dona. Prendre consciència que la desigualtat de gènere perviu encara al cor de la nostra societat, i que certes actituds que adoptem ajuden a perpetuar els estereotips de gènere, és el primer pas per a denunciar i subvertir l'ordre patriarcal.

QUÈ PROPOSEM?

Us proposem que denuncieu les actituds que considereu que perpetuen la societat patriarcal, a partir de la creació plàstica d'un "meme". Com sabeu, els "memes" són creacions visuals que combinen habitualment imatges amb frases i que aconsegueixen, a partir d'aquesta mescla, reinterpretar la imatge o les imatges utilitzades, transmetent una nova idea, un concepte o una crítica. La paraula "meme" prové del terme grec "mimema", que fa referència a tota cosa que és imitada. Aquest concepte s'ha traslladat els darrers anys a Internet a fi de descriure les creacions visuals que, utilitzant imatges ja existents, expressen idees crítiques que es viralitzen, és a dir, que són replicades massivament. La seva immediatesa, el seu humor i caràcter visual converteixen els "memes" en potents motors de transmissió d'idees.

Per a fer els "memes", es proposa a l'alumnat que busqui per internet imatges creades en un context medieval, on aparegui la dona representada. Es pot crear o bé un "meme" d'una imatge, o bé es pot combinar-ne dues o més, a fi de confeccionar-ne un de sol. Necessitaran fulls, tisores i barres de cola per al collage.

En elaborar el "meme", cal que es deixi un marge en blanc a la part superior i inferior

que permeti d'incloure, amb retoladors, el missatge escrit. Es demanarà a l'alumnat que esculli algun dels temes dels quals s'ha parlat al llarg de la visita i que estableixi un diàleg entre el passat i present, en el qual la dona sigui sempre el tema central.

És molt important transmetre a l'alumnat que, abans de començar a fer el "meme", cal tenir molt clar el missatge que es vol transmetre. Es pot escollir una imatge o es poden escollir imatges diverses i, a partir de la mateixa / les mateixes, cal pensar un missatge, o bé és possible pensar un missatge i després buscar la imatge o les imatges per transmetre'l. Finalment, es posaran en comú tots els "memes" que s'hagin dut a terme i es generarà un espai de debat per a l'intercanvi d'opinions sobre els missatges creats i les idees que hagin sorgit.

Algunes imatges medievals per a aquesta activitat:

Pecat Original, Breviari de Belleville, 1323-1326. Biblioteca Nacional de França.

Santa Clara, autoria atribuïda a Ferrer Bassa, 1343-1346. Capella de Sant Miquel. Monestir de Pedralbes.

Grup de l'Anunciació, autoria atribuïda a Aloi de Montbrai i Antoni Canet, 1350. Museu del Monestir de Pedralbes.

Grup del Pessebre, autoria atribuïda a Pere Moragues, finals S.XIV. Museu del Monestir de Pedralbes.

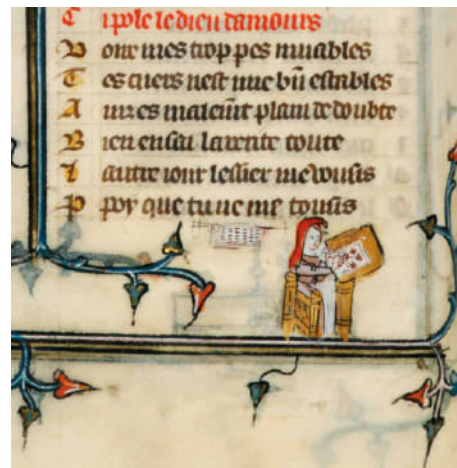
Verge amb Nen, anònim, mitjans S.XIV. Museu del Monestir de Pedralbes.

Naixement de Sant Joan Baptista.
Retaule dels Sants Joans, Bernat
Martorell, dècada 1430. Museu
Nacional d'Art de Catalunya.

Hildegarda de Bingen rebent la
inspiració divina i passant-la al
seu escriptor, anònim, 1151. Codex de
Rupertsberg del Llibre Scivias.

Jeanne Montbaston pintant
Roman de la Rose, Richard i
Jeanne de Montbaston, 1325-1350.
Biblioteca Nacional de França.

La ciutat de les dones, Christine de
Pisan, 1410. Biblioteca Nacional de
França.

Imatge jacent del sepulcre de la reina
Elisenda, autor desconegut, 1343. Església
del Monestir de Pedralbes.

A continuació veiem alguns “memes”, a tall d'exemple:

Els “memes” són una eina molt funcional, en resum, per lluitar contra les imatges que perpetuen els discursos patriarcals. La seva capacitat de reinterpretar la imatge o les imatges que utilitzen permet de subvertir, i també contrarestar, el missatge que transmetien en un inici aquestes mateixes imatges, i per al qual van ser creades. És a dir, els “memes” ens permeten fins i tot, girar el significat d’imatges que tenen un discurs masclista o que fomenten les desigualtats en la seva essència, evidenciant, denunciant, o també ridiculitzant, el seu missatge.

Ara bé, per tal de poder subvertir el discurs o el missatge d’una imatge, hem d’analitzar-lo i reconèixer-lo primer, que és precisament allò que hem estat fent al llarg de la visita. Un cop hem detectat o deduït el seu missatge inicial, podem utilitzar-lo, fent ús del nostre humor i de la nostra creativitat. Així expressarem les nostres idees.

L'objectiu del taller no és qüestionar la dimensió religiosa de les imatges femenines tractades, sinó funcionar com a síntesi pràctica dels aprenentatges assolits durant l'activitat: la situació de la dona a l'edat mitjana, el llegat de l'ordre patriarcal medieval i el poder de les imatges com a transmissores de valors i com a perpetuadores d'estereotips de gènere són posats en relleu.

Direcció del projecte: Reial Monestir de Santa Maria de Pedralbes
Conceptualització dels continguts: Fragment, Serveis Culturals S.L

